

De verhullingsfase van Money Laundering

In deze editie zal nadere uitleg worden gegeven over de verhullingsfase (layering) bij witwassen (Money Laundering). Het verhullen van de herkomst van illegaal verkregen gelden vindt op diverse methoden plaats. Het doel van verhullen is om aan het illegaal verkregen vermogen een legale status te geven, middels het bedenken van financiële constructies, zodat het vermogen makkelijker kan worden geïnvesteerd in de bovenwereld. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan:

- het geld snel achter elkaar (splitsen en) overmaken op andere rekeningen (giraal kriskrassen);
- het geld door middel van de diensten die illegale geldtransactiekantoren verrichten wegzetten (ondergronds bankieren);
- het creëren van loanbackconstructies;
- het opmaken van valse facturen;
- het fingeren van speelwinst of beleggingswinst.

De bovenstaande voorbeelden zullen hierbij nader worden uitgelegd:

Giraal kriskrassen

Giraal kriskrassen kan worden omschreven als een methode waarbij het criminele geld snel wordt doorgestort via twee of meer bankrekeningen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van bankrekeningen in verschillende landen. Om de herkomst van het geld nog beter te verhullen kan het bovendien worden gesplitst en later weer worden samengevoegd, of tussentijds worden opgenomen en later weer worden gestort.

Ondergronds bankieren

Ondergronds bankieren is een vorm van financiële dienstverlening die buiten het formele financiële stelsel wordt aangeboden en waarbij voornamelijk contant geld naar het buitenland wordt overgeboekt. Maar ook het wisselen van geld of het lenen van geld is bij een ondergrondse bankier doorgaans mogelijk.

Ondergronds bankieren kent in het Verre Oosten een eeuwenoude traditie en wordt ook wel aangeduid met termen als 'hawala', 'hundi' of 'Fei-chien'. Tegenwoordig wordt ondergronds bankieren met name door migranten gebruikt. Redenen hiervoor zijn dat deze informele financiële kanalen soms de enige manier zijn om geld over te maken naar familieleden in het land van herkomst, maar ook is het vaak de snelste en de goedkoopste manier. Ondergronds bankieren is voor het witwassen van crimineel geld een tamelijk eenvoudige en veilige methode. Allereerst vindt er geen overheidstoezicht plaats en er geldt dus ook geen formele meldings- of identificatieplicht. Het criminele geld wordt vermengd met legaal migrantengeld, waardoor het achterhalen ervan aanzienlijk wordt bemoeilijkt. De vereffening via complexe transacties zorgt er vervolgens voor dat de herkomst van het criminele geld wordt verhuld.

Financiële witwasconstructies

Het aantal mogelijke financiële constructies om de herkomst van criminele gelden te verhullen is groot. Deze constructies worden onderscheid in twee basispatronen: het lenen van geld aan jezelf (loan back constructie) en het fingeren van winst. Bij de meeste van deze constructies zijn rechtspersonen betrokken.

Loanback

Bij een loanbackconstructie lijkt het erop alsof een persoon een lening aangaat bij een ander, maar in principe leent deze persoon geld aan zichzelf, met het doel via de lening de herkomst van het geld te verhullen. De toepassing van loanbackconstructies kent vele manieren. In de meeste gevallen komen loanbackconstructies voor waarbij door familieleden fictieve leningen zijn verstrekt. Enkele voorbeelden van loanbackconstructies zijn:

- Het leasen van auto's: Een auto wordt geleased maar in principe niet wordt afbetaald.
- Het verstrekken van leningen: Leningen worden verstrekt via een buitenlandse rechtspersoon.
- Het verkrijgen van valse werkgeversverklaringen, waarmee een hoge hypotheek kan worden verkregen en onroerend goed kan worden aangekocht.
- Fictieve dienstverbanden. Deze kunnen enerzijds in een administratie van een bedrijf worden opgenomen om zo de uitgaven te verhogen, anderzijds kan zo door een crimineel een legaal inkomen worden verkregen waarmee bepaalde inkopen en gedragingen makkelijker kunnen worden verhuld. Bovendien verkrijgt hij hierdoor ook nog eens winst ten koste van het bedrijf.

Gefingeerde speelwinst

Geld kan worden witgewassen in een casino door middel van gefingeerde speelwinst. De eigenaar van het casino kan bijvoorbeeld zo nodig tegen opsporingsdiensten beweren dat zijn criminele geld afkomstig is uit de (contante) winst van zijn casino. Het criminele geld krijgt hierdoor een legaal aanzien. Een andere manier is dat de crimineel naar het casino gaat en vervolgens claimt dat hij daar een aanzienlijke winst heeft gemaakt. In Suriname hebben de casino's op grond van de Wet MOT c.q. Besluit Indicatoren Ongebruikelijke Transacties een meldingsplicht bij:

- verkoop aan de cliënt van speelpenningen met een tegenwaarde van USD 5.000,- of meer tegen inlevering van cheques of buitenlandse valuta.
- Girale transacties van USD 5.000,- of meer
- Het in depot nemen van munten, bankbiljetten of andere waarden van USD 5.000,- of meer.

Valse facturen

Criminele gelden kunnen ook door import- en export handel worden witgewassen. Bij deze methode (*trade based moneylaundering*) sturen bedrijven te hoge of te lage facturen voor de goederen die zij leveren. Wanneer wordt overgefactureerd aan de koper, kan het positieve verschil dat de exporteur heeft ontvangen worden overgemaakt naar de private buitenlandse rekening van de koper. Wanneer wordt ondergefactureerd aan de koper, kan het negatieve verschil afzonderlijk door de importeur naar de private buitenlandse rekening van de verkoper worden overgemaakt. Deze extra geldstromen die kunnen worden gebruikt als criminele betalingen, 'liften' als het ware mee met reguliere betalingen. Zij vallen niet snel op omdat zij opgaan in de grote geldstromen binnen het bankverkeer. Handelstransacties kunnen zeer interessant zijn voor witwastrajecten. Met gefingeerde transacties kunnen bijvoorbeeld grote sommen geld tegelijk worden witgewassen. Hiervoor kunnen valse facturen worden opgemaakt, waarbij het volgende onderscheid kan worden gemaakt:

- De eerste manier betreft valse aankoopbewijzen van roerende goederen.
- De tweede manier komt doorgaans voor bij criminele samenwerkingsverbanden waarvan een lid direct of indirect eigenaar is van één of meerdere bedrijven.

Facturen worden hierbij valselijk opgemaakt om zo de omzet op te drijven, waardoor crimineel geld kan worden witgewassen. Bedrijven zoals een organisatiebureau of een import/export firma kunnen als voorbeeld worden genomen. Hierbij worden dan facturen opgemaakt die betrekking hebben op verleende diensten of goederen die zouden zijn geleverd aan bedrijven in het buitenland. Het (criminele) geld dat dient als betaling voor de dienstverlening of de levering van goederen wordt vervolgens onder verwijzing naar de factuur gestort op de bankrekening van het bedrijf. De leveringen vinden echter niet plaats.

MOT (FIU Suriname)

E-mail: motsur@sr.net

Website: www.mot.sr